

Sent: Wednesday, March 06, 2013 11:56 AM
To: Eliáš Ladislav
Subject: FW: Odpověď pí. Zeyvalová

Vážená paní,

dne 18. února 2013 obdrželo Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), týkající se poskytnutí kopií znaleckých posudků zpracovaných v rámci registračního řízení subjektů Česká hinduistická náboženská společnost a Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna.

Vzhledem k administrativní chybě nebylo dne 28.2.2013 Vaší žádosti vyhověno. Za toto pochybení se Vám velmi omlouváme a v příloze Vám zasíláme Vámi požadované dokumenty, které byly vypracovány v souvislosti s registrací výše uvedených subjektů.

S pozdravem

Ministerstvo kultury ČR
RNDr. Jana Řepová,
ředitelka odboru církví

ul. M. Horákové 139
160 41 Praha 6

14. října 2002

Věc: Posouzení oprávněnosti návrhu na registraci České hinduistické náboženské společnosti jako církve a náboženské společnosti v souladu s vymezením podle zákona o církvích a náboženských společnostech a v souladu s podmínkami vzniku a působení daného subjektu podle tohoto zákona

Dne 8. 8. 2002 předložili navrhovatelé návrh na registraci České hinduistické náboženské společnosti. Součástí tohoto návrhu v souladu se zákonem č. 3/2002 Sb. je základní dokument České hinduistické náboženské společnosti. Předmětem odborného vyjádření má být pouze podle dopisu objednatel z 10. 9. 2002, zda tento základní dokument je v souladu s vymezením podle zákona.

Základní dokument navrhované společnosti musí po formální stránce odpovídat požadavkům v § 10 odst. 3 citovaného zákona a po obsahové stránce splňovat požadavky v § 5 tohoto zákona a být tedy v souladu s platnými právními předpisy včetně Listiny základních práv a svobod.

V Základním dokumentu se navrhovatelé hlásí k hodnotám obsaženým v § 5 zákona a vyjadřují to zejména v druhé části preambule.

Základní články víry vyjádřené v článku 3 a poslání společnosti v článku 4 nejsou neslučitelné s platnými zákony a ústavním řádem České republiky. Vedle náboženských hodnot se chce společnost zabývat i osvětovou a kulturní činností, např. podporou indické kultury a umění, studiu indických jazyků atd.

Členem této společnosti může být nezletilý jen se souhlasem zákonných zástupců. Po formální stránce je tak zabezpečeno, aby nezletilci nebyli ovlivňováni proti vůli rodičů. Odpovídá to vnitrostátním předpisům i mezinárodním smlouvám, jimiž je Česká republika vázána.

Sporným ustanovením může být rozsah podnikatelské a výtěžné činnosti obsažený v článku 15 těchto zásad. Zejména velkoobchodní podnikání může založit skutečnost, že nebude jen doplňkovou výtěžnou činností této společnosti. Bylo by vhodné v těchto ustanovení provést potřebné změny. Naproti tomu ustanovení o likvidaci společnosti, kde se

předpokládá, že případný likvidační zůstatek připadá České republice a má být využit ve prospěch registrovaných církví a náboženských společností je zřejmě v zájmu státu, zejména z hlediska hospodářského zabezpečení náboženské a církevní činnosti.

Právní řád ČR a zejména Listina základních práv a svobod respektuje multikulturnost společnosti v náboženské oblasti. Nebrání proto vytvořit a legalizovat takové náboženské struktury, které čerpají své zdroje i z jiných než evropských kořenů. Knihy, na které se z hlediska hodnotové orientace v předloženém dokumentu odkazuje, jsou veřejnosti známé a vesměs patří ke světovému kulturnímu bohatství. Někteří autoři dvacátého století jako R. Thákur a M. Gándhí byli ve veřejném a kulturním životě bývalého Československa již za života T. G. Masaryka vysoce respektováni.

Po odstranění nejasností týkající se hospodářské činnosti nevidím překážky, které by bránily registraci této společnosti v souladu se zákonem č. 3/2002.

prof. JUDr. Václav PAVLÍČEK
advokát

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JUDr. Václav Pavlíček, CSc.
Bukovno 82
okres Mladá Boleslav

Právní stanovisko k návrhu na registraci náboženské společnosti
"Česká hinduistická náboženská společnost"

I.

Podle Preambule základního dokumentu náboženské společnosti "hinduismus je syntézou nejrozličnějších náboženských přesvědčení, opírajících se o bezprostřední zkušenost projevení Božství v jeho nesčetných podobách, či jako transcendentálního principu bez podoby"; současně se tu zdůrazňuje, že "hinduismus je životní styl" a že "hinduismus je nedogmatický, tolerantní a univerzální"; "Božství je v hinduismu uctíváno zejména prostřednictvím obřadů, ponořením se do vlastního nitra, meditací, rozvojem ctnosti a nesobeckou prací". "Určitou náboženskou vírou", k jejímuž vyznávání je náboženská společnost zakládána (§ 3 písm.a/ zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech), resp. náboženským vyznáním či náboženstvím ve smyslu čl. 15 a 16 Listiny základních práv a svobod, je tedy podle návrhu právě hinduismus jakožto "syntéza nejrozličnějších náboženských přesvědčení", nikoliv uctívání jen některého z hinduistických božstev (srov. moje právní stanovisko k návrhu na registraci náboženské společnosti "Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna"). V příloze k základnímu dokumentu se uvádí, že "jelikož hinduismus je náboženství, které nikdy nekodifikovalo nějaký soubor svatých písem a ani exaktně nevymezilo podstatu své vírouky, Česká hinduistická náboženská společnost vychází z níže vyjmenovaných spisů dostupných v češtině".

Osobně se domnívám (s výhradou, že ex professo nejsem religionistou, filozofem ani indologem), že vymezení "určité náboženské víry" pojmem "hinduismus" je nesmírně široké a neurčité právě vzhledem k syntetické povaze hinduismu; svědčí o tom ostatně i základní články víry (čl.3 základního dokumentu), z nichž by bylo možno i vyvozovat, že jde o systém spíše (nebo také) filozofický. Nicméně nelze popřít, že hinduismus je náboženskou soustavou sice vnitřně velice rozrůzněnou, přece jen však v určitých principech aspoň relativně jednotnou: právě tyto relativně společné principy uvádí návrh jako základní články víry náboženské společnosti, a to s tím, že na prvním místě uvedeným posláním společnosti má být organizování bohoslužeb a obřadů (duchovních zpěvů a modliteb, čtení posvátných textů, duchovních přednášek, meditací), zřizování a provozování chrámů a středisek, kde se praktikuje hinduistické náboženství (srov. čl.4 písm.a/ a čl.6.1 základního dokumentu).

Domnívám se proto, že návrh splňuje podmínky podle § 3 písm.a/ zákona o církvích.

II.

Návrh je podle mého názoru dobře zpracován a mám proto k němu spíše jen okrajové poznámky:

- Podle čl. 6 základního dokumentu "společnost je činná především prostřednictvím svých hinduistických obcí, které nemají povahu právnické osoby a jsou organizačními jednotkami společnosti". Čl.7 pak upravuje práva a povinnosti členů těchto hinduistických obcí, nikoliv ale všech osob hlásících se k náboženské společnosti (pokud takovou osobou může být jen člen obce, mělo by to být asi výslovně řečeno).

- Čl.8.3 (odst.3): Schůzi valné hromady předsedá předseda představenstva, aniž by byl jejím členem (8.1)? Odkaz na bod 9.3 se asi týká jen prvního odstavce tohoto bodu (postup v případě nepřítomnosti předsedy představenstva). V odst.4 postrádám ustanovení o kvoru (patrně

musí být přítomni alespoň 3 členové valné hromady).

- Čl. 8.4 : Musejí být členové představenstva a dozorčí rady členy některé obce ? Patrně ano, není to však výslovně uvedeno.

- Čl. 10 : Jménem společnosti jedná představenstvo - avšak jménem představenstva může navenek jednat každý jeho člen samostatně ? Neznamená to vlastně, že jménem společnosti může samostatně jednat každý člen představenstva ? Takové řešení bych považoval za sporné (možné nejasnosti, rozpory v úkonech).

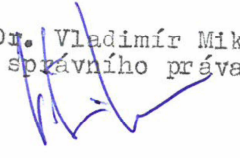
- Čl. 12.2 : Nejasný vztah mezi působností "duchovního, který má na starosti dozor nad činností společnosti" a působností dozorčí rady. Radě duchovních se přiznává "právo veta vůči všem rozhodnutím valné hromady, představenstva a dozorčí rady" - pokud je taková úprava považována za skutečně účelnou (např. rozhodnutí ve věcech majetkových nebo organizačních ?), měla by být upřesněna (je to veto jen odkládací nebo absolutní ? - jak se uplatňuje atd.).

- Čl. 16 : Budou jen dvě vysvěcené osoby (duchovní) tvořit Radu duchovních ?

- Jen pro úplnost podotýkám, že na s. 1 návrhu je pod nadpisem "Poslání Společnosti je následující" (písm.c/) uvedeno "podporuje indickou kulturu a umění, studium indických jazyků, pořádá kurzy a školení" (srov. jinou formulaci v čl. 4 písm.ch/ základního dokumentu). Takovou činnost by bylo možno očekávat např. u nějaké "Společnosti přátel Indie", právo na ni však zjevně nelze upírat ani společnosti náboženské, zvláště když to u ní není činnost základního významu.

13. října 2002

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
katedra správního práva PF UK

Právní stanovisko k návrhu na registraci náboženské společnosti
"Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna"

I.

V základním dokumentu (písm.b/, body 2 a 3) se uvádí, že posláním náboženské společnosti má být "šířit vědomí Krišny tak, jak je popsáno v Bhagavadgítě a Šrimad Bháogatavamu", "sbližovat členy společnosti a vést je ke Krišnovi, původní a svrchované bytosti, a tak v nich, stejně jako v celém lidstvu, rozvíjet pochopení, že každá duše je nedílnou částí Boha (Krišny) a je s ním kvalitativně totožná".

Význačný český indolog D.Zbavitel označuje hinduismus jako "podivuhodný komplex nábožensko-sociálních institucí", jako soustavu velmi osobitou a značně odlišnou od ostatních světových náboženství, která se vyvíjí v průběhu dlouhých staletí, nemá na rozdíl od jiných věr žádný kánon, bibli či korán, který by pevně vymezoval okruh představ závazných pro všechny jeho vyznavače, je náboženstvím bez dogmat, tuto ideovou volnost a názorovou tolerantnost si však jakoby vynakládá rigidním sociálním rozvrstvením svých členů do hierarchicky uspořádaných četných skupin zvaných kasty (Starověká Indie, Praha 1985, s.129, 130). "Žádné náboženství není tak mnohotvárné a všeobsáhlé jako to, které se skrývá pod názvem hinduismus" (sborník Moudrost a umění starých Indů, Praha 1971, s.143).

Hinduistickou božskou trojici tvoří Brahma - Višnu - Šiva. Kršna (Krišna) je považován za osmé vtělení boha Višnu a splývají v něm dvě lidské postavy. "Prvá z nich je pastýřský hrdina, který žil v hájích poblíže Mathury na řece Jamuně; nejlepší verze tohoto okruhu legend je podána v X. kapitole Bháogatapurány, která pochází asi z 8. stol., ve starší Višnupuráně a později byla přepracována ve všech novohindických literaturách. Druhá postava je bojovník z daleko staršího eposu Mahábháraty, který jako vozataj a učitel Ardžuny recituje na bojišti slavnou Bhagavadgítu. Kdežto u ostatních avatárů (vtělení) se mluví o tom, že jen část Višnuovy božské podstaty se inkarnovala v té či oné podobě, je Kršna považován za plnou manifestaci Višnu. Je nejoslavovanější postavou indické mytologie a nejoblíbenější ze všech božstev." (Eliška Merhautová: Hinduistická mytologie, in: Bozi, bráhmani, lidé - čtyři tisíciletí hinduismu, Praha 1964, s. 114.) J.Pilipský a J. Vacek, autoři prvního českého překladu Bhagavadgíty, pořázeného přímo ze sanskritu (Praha 1976), v komentáři uvádějí, že "v hinduistickém panteonu zaujímá Kršna jedno z nejpřednějších míst a indická mytologie přímo oplývá příběhy o jeho láskách, darebáctvích, dobrodružstvích a hrdinských činech. (...) Bhagavadgita ukazuje Kršnu v plném jeho božském nejvyššího pána všehomíra..." (s.189).

Kult Krišny (Kršny) lze tedy považovat za náboženské vyznání, resp. náboženství, ve smyslu čl. 15 a 16 Listiny základních práv a svobod a ust. § 2 a 3 zákona č.3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech. Jde tu totiž o praktický a patrně i teoretický vztah člověka k transcendentní skutečnosti.

Podotýkám, že Pravidla českého pravopisu (1993) připouštějí psaní Kršna i Krišna.

II.

Určité pochybnosti ve mně vzbuzuje organizační struktura zamýšlené náboženské společnosti, k jejíž registraci ve smyslu ust. § 6 zákona o církvích návrh směřuje: náboženská společnost "Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny, Hnutí Hare Krišna" chce být totiž právnickou osobou podle českého práva, současně však návrh vzbuzuje dojem, jako by ve skutečnosti mělo jít pouze o jakousi "národní pobočku" této Mezinárodní společnosti.

V základním dokumentu (písm.d/) se uvádí, že "nejvyšším orgánem Mezinárodní společnosti ... v České republice je Národní rada", jejíž členové jsou jmenováni a odvoláváni "reprezentantem GBC" (Governing Body Commission, organizační správní rada), který je zase "jmenován členy GBC na mezinárodním zasedání". Statutární zástupce Mezinárodní společnosti jmenuje na období jednoho roku Národní rada, k jednotlivým úkonům jsou však tyto statutární zástupci oprávněni jen "na základě písemného rozhodnutí Národní rady". Příjmy plynou přímo Mezinárodní společnosti, která je také vlastníkem veškerého majetku (písm.j/).

Mezinárodní společnost má zjevně nadstátní rozměr a bylo by užitečné vědět, jaké je její právní postavení v jednotlivých státech. Národní rada je v návrhu charakterizována jako "nejvyšší orgán Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny v České republice" (písm.f/B). Zdá se tedy, že organizace Mezinárodní společnosti je založena na vertikále směrem shora dolů (z nadstátní roviny do roviny vnitrostátní), není však jasné, kdo by měl být onou "náboženskou společností", tedy právnickou osobou podle českého práva s právy a povinnostmi v oblasti práva veřejného i soukromého. Na tuto nejasnost pak navazují obdobné nejasnosti týkající se "středisek" (písm.f/A), která podle návrhu "mohou být Národní radou společnosti navržena k evidenci jako právnické osoby" (je ovšem také otázkou, zda všechna tato střediska mohou být považována za "církevní právnické osoby" ve smyslu ust. § 6 odst. 2 zákona o církvích); přitom se v návrhu uvádí, že "v případě zrušení střediska (jakožto právnické osoby) je jeho právním nástupcem Mezinárodní společnost", nikoliv tedy Národní rada, kterou zjevně s náboženskou společností (právnickou osobou) nelze ztotožňovat (nemá zřejmě mít svůj majetek atd.).

Konstatuji, že zákon o církvích jaksi mimochodem připouští, aby církev nebo náboženská společnost ve smyslu českého práva byla "částí církve nebo náboženské společnosti působící mimo území České republiky" (§ 5 písm.d/), resp. aby byla "začleněna ... do struktur církve a náboženské společnosti mimo území České republiky" (§ 10 odst. 3 písm. i/). Současně však přiznávám, že povaha takových organizačních vazeb mně není zcela jasná, protože zřejmě nemohou být podloženy vnitrostátním právem ČR ani právem mezinárodním - např. kanonické právo Církve římskokatolické je podle mého mínění souborem vnitřních předpisů, jimiž se církev může řídit při správě svých záležitostí nezávisle na státních orgánech (čl. 16 odst. 2 Listiny), avšak v mezích omezujících ustanovení zákona (čl. 16 odst. 4 Listiny). V daném případě k registraci navrhovaná náboženská společnost však patrně nemá být samostatnou "českou" náboženskou společností (právnickou osobou) s naznačenými vazbami k Mezinárodní společnosti, nýbrž touto Mezinárodní společností samotnou s "národní pobočkou" v ČR. Domnívám se, že tyto otázky je třeba obecně ujasnit pro futuro.

S tím souvisí i "sídlo" náboženské společnosti (§ 10 odst. 3 písm. c/ zákona) - podle návrhu je v Městečku u Benešova, zdá se však spíše, že tu má být sídlo Národní rady.

III.

Jinak z návrhu nezjišťují rozpor s podmínkami uvedenými v § 5 zákona. Zejména v něm není žádný náznak, že by náboženská společnost uznávala a uplatňovala kastovní systém.

Pokud se v základním dokumentu (písm.l/) mluví o "právu na vědskou svatbu", rozumí se tím zřejmě obřad ryze duchovní povahy (konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky, by ostatně náboženská společnost mohla teprve poté, co by jí toto zvláštní právo bylo uděleno - § 7 odst.1 písm.d/ zákona o církvích).

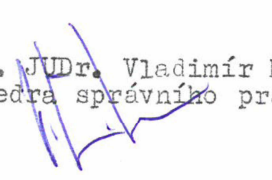
Podle "základní charakteristiky" k naplnění poslání Mezinárodní společnosti slouží "především zpívání svatých jmen na veřejnosti" (srov. též základní dokument písm.b/4). Jde zřejmě o projevování náboženství společně s jinými a veřejně náboženskými úkony (čl. 16 odst.1 Listiny). Tento úkon (obřad) se uskutečňuje mj. ve formě malých veřejných (pouličních) průvodů "souvěrců", kteří jsou svérázně oblečení a svoji cestu provázejí svéráznou hudbou a zpěvem. Pouliční průvody se považují za shromáždění (§ 1 odst.3 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromáždovacím, ve znění zákonů č. 175/1990 a 259/2002 Sb.). Obecná povinnost oznamovat předem příslušnému úřadu zamýšlená shromáždění neplatí mj. pro "průvody a shromáždění sloužící k projevům náboženského vyznání" (§ 4 odst.1 písm.b/ tohoto zákona). I takový průvod ovšem musí být "pokojný". Pokud jsem se s ním již někdy setkal, neměl jsem pocit, že jde o nějaké porušování veřejného pořádku.

IV.

Pokud jde o zásady hospodaření náboženské společnosti (základní dokument písm.j/), je třeba rozlišovat mezi církevními právníckými osobami na straně jedné a "organizačními jednotkami a kazatelskými centry", která "mohou podnikat" (§ 10 odst.3 písm.f/ zákona o církvích) a nejsou tedy církevními právníckými osobami (církevními institucemi). Takové podnikající právnícké osoby zjevně musejí být i majetkovými subjekty - v této souvislosti není zcela jasné, že "veškerý majetek náboženské společnosti patří společnosti jako celku" (pokud se to týká i podnikajících "organizačních jednotek").

12. října 2002

doc. JUDr. Vladimír Mikule,
katedra správního práva PF UK

EXPERTNÍ POSUDEK
„ČESKÉ HINDUISTICKÉ NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI“
VZHLEDEM K JEJÍMU REGISTRAČNÍMU ŘÍZENÍ

Úvod

Tento posudek vzniká na základě výzvy odboru církví Ministerstva kultury České republiky ze dne 19. srpna 2002. Podkladem pro něj je návrh na registraci náboženské společnosti, který dne 21. srpna 2002 předložil přípravný výbor České hinduistické náboženské společnosti, publikace, které přípravný výbor ke svému návrhu přiložil, a dlouhodobé sledování působení občanského sdružení Český svaz Jóga v denním životě a dalších subjektů, které jsou s hnutím Jóga v denním životě spojeny.

Z dokumentů, které přípravný výbor České hinduistické náboženské společnosti předložil jako součást návrhu na registraci, je patrné, že Česká hinduistická náboženská společnost personálně i věroučně navazuje na činnost hnutí Jóga v denním životě, s jehož centrem sdílí i své sídlo. Následující posudek vychází z předpokladu kontinuity občanského sdružení Český svaz Jóga v denním životě a České hinduistické náboženské společnosti.

**I. Charakteristika hnutí Jóga v denním životě
a České hinduistické náboženské společnosti**

Česká hinduistická náboženská společnost ve svém základním dokumentu vyjadřuje připravenost stát se zastřešující náboženskou organizací všech českých hinduistů. Základní dokument neobsahuje žádnou zmínku o duchovním učiteli (guruovi) svámí Mahéšvaránandovi a je formulován velmi obecně a přijatelně pro značnou část české hinduistické obce. Přesto je patrné, že kořeny této iniciativy jsou ve hnutí Jóga v denním životě.

1. Původ a základní rysy náboženského života

Systém Jóga v denním životě vychází ze zakladatele filosofie jógy Pataňdžalího (žil asi ve 2. století před n. l.) a obsahuje hathajógu (tělesná cvičení), pránájámu (dechová cvičení) i řadu duchovních cvičení. Mezi nimi je třeba jmenovat meditaci (např. formou sebedotazování), jóganidru (relaxační jógický spánek), sankalpu (cílevědomé ovládání mysli) a zvláště mantra-jógu (jógickou cestu založenou na opakování manter). Mantra (slovo nebo krátká věta s duchovním významem) má být džapována (opakována) psaním, zpěvem, zvukným i nezvukným vyslovováním, později vybavována pouze v mysli a nakonec opakována automaticky bez volního podnětu.

V hnutí Jóga v denním životě stejně jako v jiných školách používá jogín při praktikování mantrajógy řadu manter (včetně té nejcennější, mantry Óm). Zvláštní význam má pro něho mantra, kterou obdržel při zasvěcení od svého duchovního učitele. Svámí Mahéšvaránanda podobně jako jiní guruové se při zasvěcení zavazuje dovést svého nového žáka až k cíli - stavu *samádhi* (seberealizace, splynutí s božstvím). Závazek na straně žáka obsahuje hlubokou a věčnou oddanost guruovi, který se pro něho stává reprezentantem nejvyšší božské dokonalosti.

EXPERTNÍ POSUDEK
„ČESKÉ HINDUISTICKÉ NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI“
VZHLEDEM K JEJÍMU REGISTRAČNÍMU ŘÍZENÍ

Úvod

Tento posudek vzniká na základě výzvy odboru církví Ministerstva kultury České republiky ze dne 19. srpna 2002. Podkladem pro něj je návrh na registraci náboženské společnosti, který dne 21. srpna 2002 předložil přípravný výbor České hinduistické náboženské společnosti, publikace, které přípravný výbor ke svému návrhu přiložil, a dlouhodobé sledování působení občanského sdružení Český svaz Jóga v denním životě a dalších subjektů, které jsou s hnutím Jóga v denním životě spojeny.

Z dokumentů, které přípravný výbor České hinduistické náboženské společnosti předložil jako součást návrhu na registraci, je patrné, že Česká hinduistická náboženská společnost personálně i věroučně navazuje na činnost hnutí Jóga v denním životě, s jehož centrem sdílí i své sídlo. Následující posudek vychází z předpokladu kontinuity občanského sdružení Český svaz Jóga v denním životě a České hinduistické náboženské společnosti.

**I. Charakteristika hnutí Jóga v denním životě
a České hinduistické náboženské společnosti**

Česká hinduistická náboženská společnost ve svém základním dokumentu vyjadřuje připravenost stát se zastřešující náboženskou organizací všech českých hinduistů. Základní dokument neobsahuje žádnou zmínku o duchovním učiteli (guruovi) svámí Mahéšvaránandovi a je formulován velmi obecně a přijatelně pro značnou část české hinduistické obce. Přesto je patrné, že kořeny této iniciativy jsou ve hnutí Jóga v denním životě.

1. Původ a základní rysy náboženského života

Systém Jóga v denním životě vychází ze zakladatele filosofie jógy Pataňdžalího (žil asi ve 2. století před n. l.) a obsahuje hathajógu (tělesná cvičení), pránájámu (dechová cvičení) i řadu duchovních cvičení. Mezi nimi je třeba jmenovat meditaci (např. formou sebedotazování), jóganidru (relaxační jógický spánek), sankalpu (cílevědomé ovládání mysli) a zvláště mantra-jógu (jógickou cestu založenou na opakování manter). Mantra (slovo nebo krátká věta s duchovním významem) má být džapována (opakována) psaním, zpěvem, zvukným i nezvukným vyslovováním, později vybavována pouze v mysli a nakonec opakována automaticky bez volního podnětu.

V hnutí Jóga v denním životě stejně jako v jiných školách používá jogín při praktikování mantrajógy řadu manter (včetně té nejcennější, mantry Óm). Zvláštní význam má pro něho mantra, kterou obdržel při zasvěcení od svého duchovního učitele. Svámí Mahéšvaránanda podobně jako jiní guruové se při zasvěcení zavazuje dovést svého nového žáka až k cíli - stavu *samádhi* (seberealizace, splynutí s božstvím). Závazek na straně žáka obsahuje hlubokou a věčnou oddanost guruovi, který se pro něho stává reprezentantem nejvyšší božské dokonalosti.

3. Zahraniční vazby České hinduistické náboženské společnosti

Hnutí svámího Mahéšvaránandy se během třiceti let, které strávil převážně na Západě, rozšířilo i do téměř dvou desítek dalších států Evropy a do několika zámořských zemí. Komunita jeho stoupenců z České republiky tvoří významnou část z počtu jeho následovníků a je patrně ze všech zemí největší a nejvýznamnější.

Základní dokument České hinduistické náboženské společnosti nehovoří o žádných zahraničních vazbách. Ačkoli kontakty Mahéšvaránandových žáků přesahují hranice států, není důvod se domnívat, že by Česká hinduistická náboženská společnost formálně či neformálně podléhala jakékoli zahraniční organizaci.

II. Vyjádření k zákonným podmínkám vzniku České hinduistické náboženské společnosti

Jóga v denním životě je propracovaný a kvalitní hathajógický systém. Na rozdíl od ostatních organizací, které se u nás zabývají jógickými cvičeními především za účelem zlepšení zdraví a duševního stavu, se ale nevyhýbá ani duchovnímu rozměru jógy. Naopak - podíl duchovních prvků a postavení Mahéšvaránandy dávají této společnosti vysloveně náboženský charakter. Prezentace Českého svazu Jóga v denním životě jako organizace, jejímž předmětem zájmu je cvičení jógy, a skutečnost vyhraněné náboženské společnosti se zaujetím pro duchovní život, působí řadu nedorozumění a rozporů. Běžnou zkušeností frekventantů kursů na prvních stupních je totiž pocit manipulace směrem k přijetí Mahéšvaránandy jako duchovního vůdce a ke konverzi k tomuto náboženskému směru.

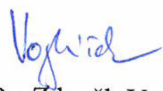
Podezření z vytváření závislosti, o níž hovoří § 5 zákona 3 / 2002 Sb., vzbuzuje – podobně jako v dalších náboženských směrech s kořeny v indické tradici - ústřední postavení duchovního učitele (v tomto případě svámího Mahéšvaránandy), který je uznávanou a uctívanou autoritou nejen v duchovních, ale i v ostatních životních postojích. Tento fakt má důsledky, které okolí následovníků v některých případech vnímá negativně a které se často projevují v případě opuštění této náboženské společnosti.

Je však možné předpokládat, že nově vznikající Česká hinduistická náboženská společnost si tato nebezpečí svého působení uvědomuje a že potvrdí svůj závazek nepřekračovat ustanovení § 5 zákona 3 / 2002 Sb., formulovaný v preambuli jejího Základního dokumentu.

III. Závěr

Českou hinduistickou náboženskou společnost doporučuji k registraci podle zákona 3 / 2002 Sb.

V Praze, dne 11. října 2002

PhDr. Zdeněk Vojtíšek